

Vraag nr. 71
van 10 februari 2004
van de heer KRIS VAN DIJCK

Fruitactie Leuvense scholen – Opzet

In de Leuvense regio wordt reeds enkele jaren een fruitactie gehouden in een aantal scholen. De organisator van deze actie is het lokaal gezondheids-overleg (LOGO). Eén keer per week krijgen de kinderen een stuk fruit als vieruurtje. Het eten van fruit zou stimulerend werken.

Voor de gezonde tussendoortjes betalen de ouders 5 à 10 euro per schooljaar. Het fruit wordt geleverd door plaatselijke handelaars, een groothandel of een fruitveiling, en de stad of gemeente staat in voor het transport.

Daarnaast promoot het LOGO ook het fruit eten op het werk en thuis. Een tiental gemeenten sprong ondertussen op de kar. Ze zullen een jaar lang inspanningen leveren om de fruitconsumptie bij hun inwoners te promoten.

1. Wat is het LOGO precies ? Wie zit hierin of hierachter ? Is dit een Vlaams initiatief ?
2. Staat de minister achter deze fruitactie ? Wordt dit nog elders in Vlaanderen gedaan ? Waar ?
3. Bestaat dit project al lang ?

Kan de minister een volledig overzicht geven van de scholen die deelnemen aan dit project (ruim 60 lager onderwijs en enkele secundair onderwijs)?

4. Hoe gebeurt de promotie in de gemeenten ?

Kan de minister een overzicht geven van de gemeenten die op de LOGO-kar sprongen ?

5. Welke budgetten werden hiervoor uitgetrokken ?

Wat is het juiste aandeel privé-kapitaal in deze projecten ?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan de ministers Vanderpoorten (vraag nr. 61) en Byttebier (nr. 71).

Gecoördineerd antwoord

1. Om uitvoering te kunnen geven aan het Vlaamse preventieve gezondheidsbeleid zijn vanaf 1998 LOGO's opgericht. Dit zijn samenwerkingsverbanden die als motor voor loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie functioneren. Het mee helpen realiseren van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen rond tabak, voeding, ongevallen, borstkankerscreening en vaccinaties behoort tot hun opdrachten. In het kader van het subsidiariteitsprincipe zijn de LOGO's de brug om het beleid inzake preventieve gezondheidszorg over te brengen naar de Vlaamse bevolking.

De LOGO's vinden hun juridische basis in het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1991 inzake gezondheidspromotie, aangepast bij de besluiten van de Vlaamse regering van 24 juni 1992, 31 december 1994, 19 december 1997 en 19 december 1998. Sinds dat besluit zijn in Vlaanderen in totaal 26 LOGO's opgericht. Elk LOGO ligt binnen een geografisch aaneengesloten gebied en bevat 100.000 tot 400.000 inwoners. De subsidie van de Vlaamse overheid bedraagt een vast bedrag per inwoner met een maximumbedrag van 173.525 euro per LOGO. Deze subsidie wordt door de LOGO's aangewend voor de tewerkstelling van een LOGO-team van minstens 2,5 fulltime equivalenten (FTE), waarvan 1 FTE met medische kennis, 1 FTE met agogische kennis en 0,5 FTE voor administratieve ondersteuning.

Voor de uitvoering van de bovenvermelde gezondheidsdoelstellingen onderhoudt dit LOGO-team nauwe banden met organisaties met terreinwerking en individuele zorgaanbieders, die het op gecoördineerde wijze wil laten samenwerken binnen hun werkgebied met het oog op het realiseren van een positieve gedragsverandering die uitmondt in gezondheidswinst in dit gebied. Via deze netwerking organiseren zij initiatieven in het kader van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen met partners als huisartsen (kringen), CLB's, arbeidsgeneeskundige diensten, lokale overheden, socio-culturele verenigingen, gezondheids- en welzijnsinstellingen, enzovoort (*CLB : centrum voor leerlingenbegeleiding – red.*).

Op dit ogenblik is heel Vlaanderen en Brussel bedekt met LOGO's. Om het belang van deze

loco-regionale netwerken voor het Vlaams gezondheidsbeleid te ondersteunen, werden de LOGO's decretaal verankerd door middel van het decreet betreffende het preventief gezondheidsbeleid van 21 november 2003. De opdracht van de LOGO's inzake gezondheidspromotie en ziektepreventie krijgt met dit decreet een gelijke juridische basis in de toekomst. De bestendiging van de werking van de LOGO's mondt uit in convenants en ministeriële besluiten die worden afgesloten met de Vlaamse overheid.

2. Als minister bevoegd voor Gezondheid wil ik gezond gedrag bij de Vlaamse bevolking stimuleren, waaronder gezonde voeding. Ongezonde voeding leidt tot een stijging van de mortaliteit en morbiditeit van onder meer hart- en vaatziekten en bepaalde kankers. Mensen enkel voortdurend wijzen op de gezondheidsrisico's blijkt weinig effect te hebben. Het vermanende vingertje werkt echter meer ontmoedigend dan stimulerend. Daarom ben ik in maart gestart met Vinnig Vlaanderen deel 2. Deze campagne brengt gezonde voeding op een leuke manier bij de bevolking.

De Vlaamse overheid kiest dus voor een positieve aanpak. Lekker bewegen en gezond eten, doe je gewoon om je goed in je vel te voelen. 2004 wordt het jaar van de gezonde voeding. Via een uitgebreide info- en actiecampagne met afiches, folders, tests en allerhande initiatieven (op school, op het werk, in de gemeente, via lokale dienstencentra,...) worden jong en oud ertoe aangezet om gezonder te eten. Bedoeling is dat we met zijn allen minder vet en suikers en méér voedingsvezels en koolhydraten gaan consumeren.

Concreet voor jongeren betekent dit dat de LOGO's het fruitgebruik op school gaan stimuleren, zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs.

Dit fruitproject, Fruit Op School, wordt in elk LOGO geïmplementeerd vanaf september 2004. Op dit ogenblik werken al 22 van de 26 LOGO's aan deze actie mee. Dit betekent dat zij in verschillende gemeenten van hun LOGO-gebied de scholen stimuleren en sensibiliseren om aan deze actie deel te nemen. Zij brengen de juiste partners rond de tafel om logistieke problemen op te lossen en bezorgen de partners het juiste didactische materiaal.

In het kader van mijn actie Vinnig Vlaanderen werken het VIG (*Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie – red.*) en de LOGO's ook het thema van gezonde voeding, naar de burger in het algemeen en naar de werknemer als tweede specifieke doelgroep, verder uit.

3. LOGO Leuven startte als eerst in Vlaanderen dit project in het schooljaar 2000-2001. Nochtans zijn er voldoende Europese landen waar dit project al verschillende jaren wordt uitgevoerd. In de meeste landen is het de overheid die de kosten draagt van de aankoop en verspreiding van het fruit. Voor Vlaanderen zou dagelijks een appel of een peer voor alle 1,1 miljoen leerlingen in het basisonderwijs en het secundair onderwijs 30 miljoen euro per jaar kosten. Eén keer per week een stuk kost jaarlijks nog ruim 6 miljoen euro. Deze kostprijs kan niet gedragen worden door de Vlaamse overheid.

Momenteel nemen er al 374 scholen uit het lager onderwijs en acht scholen uit het secundaire onderwijs deel aan het Fruit Op School-project. In september starten alvast 67 nieuwe scholen uit het lager en twee nieuwe scholen uit het secundair onderwijs. In totaal gaat het om 79.958 leerlingen.

Ik beschik nog niet over een volledig overzicht van de scholen, maar kan wel een overzicht geven per LOGO-gebied.

LOGO	Aantal scholen		Aantal leerlingen	
	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Basisonderwijs	Secundair onderwijs
Stad Antwerpen (*)	2	0	Ca. 200	0
Antwerpen-Noord	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
PrAAM (*)	7	0	Ca. 500	0
Mechelen	12	0	1.546	0
Noorderkempen	25	0	?	0
Zuiderkempen	18	0	3.740	0
Limburg (5 Logo's) (*)	41	0	9.200	0
Brussel	(3) Vanaf vlgd j.	Vanaf vlgd jaar	Vanaf vlgd jaar	Vanaf vlgd jaar
Gent	5	1	948	258
Meetjesland	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Z-O-Vlaanderen	26	0	Ca. 3.500	0
Waasland	18	0	4.462	0
Regio Aalst	32	0	5.052	0
Schelde-Dender	18	0	4.680	0
Pajottenl./Zennev.	Vanaf vlgd jaar	Vanaf vlgd jaar	Vanaf vlgd jaar	Vanaf vlgd jaar
Centrum (*)	8	0	1.655	0
Leuven	82	2	Ca. 16.000	?
Hageland (*)	1	0	Ca. 150	0
Brugge	41	2	8.000	300
Z-W-Vlaanderen	37	1	8.799	127
OIVD	35	2	Ca. 6.000	Ca. 1.000
Roeselare-Tielt	30	2	3.759	82
Totaal :	441	10	78.191	1.767

(*) schooljaar 2003-2004 : experimentele fase

n.v.t. : hebben geen fruitprojecten lopen en plannen dit ook niet in de nabije toekomst (situatie dec. 2003!)

vanaf vlgd jaar : plannen vanaf schooljaar 2003-2004

4. Zoals ik vermeldde in het antwoord op de eerste vraag, zijn de LOGO's de uitdragers van de vijf Vlaamse gezondheidsdoelstellingen. Het promoten van de gezonde voeding is een van deze vijf doelstellingen. In het kader van deze opdracht als convenanthouder en gestimuleerd door de actie Vinnig Vlaanderen, sporen de LOGO's alle gemeenten aan om actief deel te nemen aan "15 maart fruitdag". Dit kunnen de gemeenten doen door op de vergadertafel de koekjes te vervangen door fruit of door fruit aan de onthaalbalie te leggen.

De campagne Vinnig Vlaanderen wordt door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten gepromoot via het tijdschrift Lokaal. Gemeentebesturen kunnen in die campagne een belangrijke rol spelen, als werkgever en vanuit hun opdracht rond gezondheids promotie.

Als werkgever zorgen de gemeentebesturen voor heel wat (warme) maaltijden voor hun personeel, rusthuizen, OCMW's, kinderopvang,... Als werkgever kunnen ze inspiratie putten uit de "initiatieven naar bedrijven". Als minister roep ik via dit initiatief de cateringbedrijven en de externe gezondheidsdiensten in Vlaanderen

op om in de komende maanden een "Vinnig Vlaanderen"-menu aan te bieden en te promoten in bedrijven. Dat gezonde menu komt ook op de website www.vinnigvlaanderen.be. Daarnaast nodigen we de bedrijven uit om koekjes te vervangen door fruit op de vergadertafel en bruine broodjes te promoten voor het middagmaal.

Samen met de LOGO's en het verenigingsleven kunnen lokale besturen initiatieven opzetten naar de hele bevolking. We denken hierbij aan een gezondheidswandeling door de gemeenten waarbij op verschillende plaatsen geproefd kan worden van lekkere en gezonde streekgerechten. De gemeente kan zelf ook het goede voorbeeld geven door op eigen recepties groenten en fruit aan te bieden of door geen koekjes maar fruit op de vergadertafels te leggen.

Een mooi voorbeeld. Gent organiseert een Voedingsweek, van 15 tot 21 maart 2004. Het is een initiatief van het plaatselijke LOGO in samenwerking met de provincie, de stad en talrijke organisaties. Een hele week lang wordt de Gentenaar gezond verwend met onder andere een streekproductenmarkt ingepast in de gezonde-voedingsdriehoek, tentoonstelling "Broodje gezond", gezonde ontbijten, wokevenement, studentenfuif : gezonde fuif-keiwijds, fruit- en groentepapjes gratis in de sociale resto's, proevertjes en recepten bij middenstand, kookcursussen, groentendecoraties, gezond ontbijt voor kleuters – samen koken, gezonde voeding op het studentenmenu.

De LOGO's verzamelen gegevens betreffende de vijf gezondheidsdoelstellingen en dienen ze in samen met hun implementatieplan. Zij worden jaarlijks geëvalueerd op hun activiteiten, netwerking en indicatoren die zij indienen. Aangezien de LOGO's geen eenduidige manier van rapporteren hadden, was het voor de administratie onmogelijk om een synthese van deze gegevens te maken. Wel zijn deze gegevens beschikbaar per LOGO.

Om gegevens te aggregeren op Vlaams niveau startten de LOGO's vanaf 2004 met RAIL (Registratie van Acties volgens Indicatoren door de LOGO's). Dit programma, gemaakt door de administratie Gezondheidszorg, bezorgt de LOGO's een eenvormige rapportering en maakt een bundeling van de gevraagde indicatoren makkelijker. De eerste rapportering gebeurt in april 2004 (meetperiode van 1 april 2003 tot en met 31 december 2003).

5. Een gedeelte van het campagnegeld voor Vinnig Vlaanderen gaat integraal naar de actie Fruit op School, namelijk 10.000 euro.

De LOGO's ontvangen deze som om een didactische map over het "Fruit op School"-project te layouten en drukken.

Buiten de sponsoring die de LOGO's hebben met de plaatselijke intermediairen, bekostigt de Vlaamse overheid dit gedeelte van de campagne.